

nuntur homines ab hominibus? Sed forma discretionis est gratia; et si hæc esset indifferens, foret forma communis; ergo gratia nequit esse indifferens.

R. D. M. Forma *discretionis* in actu secundo et formalis non potest esse communis C. Forma discretionis in actu primo et causalis seu radicalis *Subd.* non potest esse communis tam intrinsece seu entitative, quam extrinsece seu respective C. non potest esse communis saltem intrinsece et entitative N. Similiter D. m. Gratia est forma discretionis in actu primo et radicalis C. in actu secundo et formalis N. Item si esset indifferens, foret communis intrinsece et entitative C. etiam extrinsece et respective N. Ex dictis tum in præsentia, tum in Tr. de Deo, *discretio formalis* et in actu secundo consequentis a dissentiente stat in ipso consensu, seu, ut loquitur S. Aug. I. c. *Fides discernit fidelem ab infideli*, quæ sane non est communis dissentienti et infideli: *causalis* autem et in actu primo stat in gratia, non quidem secundum solam entitatem et intrinsecum sumpta, sed ut substante tribus illis formis vel connotatis.

Unde quamvis gratia sit communis quoad illam, non tamen convenit omnibus secundum hanc acceptionem. Textus S. Aug. non est ad rem, quia eo agit contra *Semipelagianos*, qui per ea dona intelligebant naturam, vel grätias meritis naturalibus debitas; quæ utique vel non discernunt hominem ab homine, vel faciunt, ut homo gloriari possit, quasi non acceperit: quod utrumque repugnare Apostolo S. Doctor ibidem ostendit.

Inst. 1. Si gratia efficax esset entitative indifferens, voluntas foret *causa principalis* consensus, non autem gratia vel Deus; quia, ubi duo concurrunt ad eundem effectum, hic illi tribuitur præcipue, qui se ipsum et actionem, ac consequenter aliquo modo alium etiam determinat, quod voluntati convenire ex dictis liquet: consequens vero a nemine admittitur; ergo.

R. 1°. N. M. *Ad prob. D.* Effectus præcipue tribuitur determinanti, si determinans habeat ex se vires producendi effectus C. si accipiat ex benevolo affectu causæ indifferens, et potestas ipsa determinandi sit ex suppositione determinationis Dei, volentis sic concurrere, ut libere agat creatura N.

R. 2°. D. M. Voluntas foret causa principalis productiva consensus N. solum electiva T. Gratiam nihilominus esse causam principalem productivam salutaris consensus, tametsi voluntas dicatur esse causa primaria in ratione *principii electivi*, patet tum ex eo, quod voluntas ad actum salutarem solum concurrat ut principium elevatum, gratia autem ut elevans: tum ex hoc, quod actus salutaris, utpote supernaturalis, simpliciter excedat proprias voluntatis vires.

Præterea vero transmissum duntaxat est, voluntatem esse *principalem causam electivam*; quia licet voluntas supposita collatione gratiæ seipsam determinet ad consensum, tamen, cum Deus non solum conferat gratiam et per eam vires agendi, sed etiam dependenter a scientia media infallibiliter prædefiniat creaturæ consensum, Deus in *linea morali* etiam causa principalis electiva dici potest.

Inst. 2. Gratia efficax nequit esse *æqualis* gratiæ sufficienti quoad entitatem et congruitatem desumptam a circumstantiis loci, temporis, subjecti et modi movendi; quia hæc gratiæ utpote solo numero differentes vel non possent discerni, ita ut una anteponatur alteri, vel si una etiam ab altera discer-

neretur, nulla posset esse voluntati ratio sufficiens, unam præponendi alteri; ergo nec potest esse *entitative indifferens*, vel saltem non est talis indifferentiæ, qualis est sufficiens.

R. 1°. *Ad prob. 1^{am}. N. Ass.* Quia negamus tantum inæqualitatem auxiliorum in ordine ad congruitatem, non vero in ordine ad circumstantias simpliciter individuantes. Similiter N. *prob. 2^{am}* ejusque *Supp.* Voluntas non solum est libera ad eligendum inter inæqualia, sed etiam *inter æqualia*; imo in hoc maxime consistit dominium voluntatis, et libertatis ratio: alioquin voluntas semper etiam quoad exercitium actus determinanda esset vel ab intellectu, vel ab objecto. Ut autem voluntas tunc eligat, sufficiens ratio est, quod in uno medio vel objecto inveniatur motivum sufficiens, ut appetatur; in altero autem nihil sit, quod necessitet ad ejus electionem: hoc enim posito, quamvis idem reperiatur in altero objecto vel medio, non est necessarium speciale motivum, sed sufficit *sola libertas*, ut unum assumatur, et alterum relinquatur; sicut eadem libertas sufficit sine novi motivi accessione, ut quod objectum vel medium in priori instanti fuit assumptum, in subsequenti relinquatur.

R. 2°. N. *Cons.* Quia nec illi, qui ad gratiam efficacem congruitatem *attemperationis* exigunt, in ejus entitate certitudinem auxilii physicam aut infallibilitatem connexionis cum consensu reponunt.

383. *Obj. III.* Gratia est efficax *pro priori* ad consensum conditionate futurum; tum quia vera est hæc propositio: *Ideo gratia obtinebit consensum, quia est efficax*; illa autem est falsa: *Ideo est efficax, quia obtinebit consensum*: tum quia consensus est effectus gratiæ efficacis qua efficacis; ergo.

R. *Ad prob. 1^{am}.* Si sermo sit de gratia *ante veritatem conditionatam* concepta, neutra propositio est vera; quia in hoc statu nec verum est dicere: gratia obtinebit consensum; nec: gratia est efficax seu infallibiliter obtentura consensum; adeoque neutra causalis locum habet. Si autem sermo sit de gratia *supponente veritatem conditionatam*, utraque propositio est vera in sensu formali; unde et S. THOM. Lect. 6. in cap. 8. ep. ad Rom. ait: *Hæc vocatio est efficax in prædestinatis, quia hujusmodi vocationi consentiunt.*

Ad prob. 2^{am}. R. D. Consensus ut actualiter positus et executioni datus, est effectus gratiæ efficacis qua efficacis C. Consensus ut objective prævisus N. sic enim non est, sed esset effectus. Porro *disparitas* est, quod consensus in statu existentie et *absoluto* fiat a gratia ut jam prævisa habitura effectum et tum eo connexa, adeoque habente omnem efficacitæ rationem: in statu autem *conditionato*, nec prævidetur futurus a gratia ex se cum effectu connexa, quia hæc alioqui esset necessaria et a voluntate impediri nequiret; nec a gratia per aliam scientiam vel futuritionem jam adepta hujusmodi connexionem, ut supponere oportet: adeoque gratia in hoc statu rationes ad efficaciam *theologicam* requisitas non habet, nec ab ea ut efficaci futurus consensus prævideri potest.

Inst. 1. Ad efficaciam gratiæ habendam nequit prærequiri *futuritio conditionata*; tum quia alias Deus pro collatione gratiæ expectaret liberi arbitrii determinationem; quod a Concilio ARAUS. II. can. 4. est damnatum: tum quia initium salutis foret ex nobis; quod rursus damnatum est Sess. 6.

c. 5. in TRAD. : tum quia prima gratia conferretur propter merita conditionate prævisa; quod iterum Ecclesia damnavit in *Semipelagianis*; ergo.

R. D. A. Ad efficaciam gratiæ quoad vim operandi nequit prærequiri futuritio conditionata C. quoad infallibilitatem connexionis *Subd.* nequit prærequiri futuritio conditionata prioritate logica et subsistendi consequentia N. prioritate physica et causali C.

Ad prob. 1^{am}. D. seq. Deus exspectaret determinationem liberi arbitrii ex propria et naturali virtute agentis N. agentis per vires gratiæ *Subd.* exspectaret proprie ac physice cum suspensione actionis N. improprie ac logice, quatenus Deus non ante prævisionem scientiæ mediæ decernit dare gratiam C. Sicut in errore quinto *Semipelagianorum* ostensum est, sententiam nostram non convenire cum erroneo dogmate horum Hæreticorum; sic Arausicani Concilii definitio illos oppugnans contra nos hic proferri nequit. Quamvis vero improprius modus loquendi sit, cum dicitur Deus *exspectare* nostram determinationem; tamen nostro sensu eundem tum a SCRIPTURA, tum a SS. PATRIBUS esse usurpatum, constat ex Isa. 5. v. 4. et 7., item cap. 30. v. 18. et S. HIER. in laudatos textus, ac PROSP. L. 2. de vocat. gent. c. 8. supra relatis.

Ad prob. 2^{am}. N. seq. Tum quia consensus etiam *conditionate futurus* dependet a gratia per modum conditionis importata: tum quia is nulla ratione est causa vel physica, vel moralis, ut conferatur gratia; sed unica Dei voluntas libera; quæ proinde est radix et initium nostræ salutis.

Ad prob. 3^{am}. Rursus N. seq. cujus ratio patet tum ex proxime dictis, tum ex eo quod, sicut in illo priori dantur *merita* conditionate, sic etiam dantur *demerita*; adeoque neutrum præ alio habere queat rationem movendi Deum, sed sint duntaxat objectum scientiæ Dei, secundum quod libere et infallibiliter eligi queat.

Inst. 2. Si efficacia gratiæ haberetur a consensu conditionate futuro, sequeretur 1., dari *mutuam causalitatem*; quia consensus foret causa efficiaciæ, et efficiaciæ est causa consensus: 2. *Discretionem etiam radicalem* non fieri a solo Deo, sed simul a nobis: 3. Deum per gratiam non facere hominem *ex nolente volentem*, sed solum ex conditionate volente absolute volentem; hæc omnia vel absurda, vel etiam erronea sunt; ergo.

R. Quoad 1^{am}. D. seq. Foret mutua causalitas in eodem causandi genere et respectu ejusdem N. secus C. Nam imprimis consensus *conditionatus* est causa efficiaciæ, efficiaciæ autem est causa consensus *absoluti*: deinde consensus est causa duntaxat resultantiæ et *objectiva*, efficiaciæ autem causa producti et *effectiva*: deinde consensus est causa efficiaciæ quoad *infallibilitatem*, efficiaciæ autem secundum *vim operativam* proprie est causa consensus.

Quoad 2^{am}. et 3^{am}. N. seq. Ratio *prioris* est; tum quia, sicut in statu conditionato nulla est discretio, utpote ubi quilibet prævidetur multa et mala et bona facturus sub aliqua conditione; sic et a consensu tantum conditionato non potest dici discretio esse ex nobis: tum quia discretio proprie juxta S. AUG. fit a conferente gratiam: *Ille enim discernit, qui, unde discernaris, impertit*: collatio autem gratiæ fit et dependet a solo Deo, non ab homine. Ratio *posterioris* est; quia Deus quidem, prout confert auxilium A, cui prævidet hominem consensurum, facit ex conditionate volente absolute

volentem; sed prout confert auxilium idem præ auxilio B, cui videt hominem dissensurum, facit ex nolente volentem. Præterea alio etiam modo, scilicet quatenus dat homini gratiam *efficacem*, qui sibi relictus nollet operari, aut quatenus homini gratiis remissioribus alias resistenti dat gratiam *uberiorem*, ex nolente facere volentem intelligitur.

Inst. 3. Ante scientiam mediam jam est bonus gratiæ usus; tum quia scientia media est *speculativa*, et supponit suum objectum: tum quia enuntiat consensum esse futurum sub conditione gratiæ efficiaciæ, et non sub conditione sui ipsius; ergo scientia media nihil confert ad gratiæ efficiaciæ.

R. D. A. Jam ante scientiam mediam est usus bonus gratiæ absolutus N. conditionatus *Subd.* est sub aliqua formalitate, scilicet connexionis determinatæ et objectivæ infallibilis T. sub omni formalitate, infallibilitatis formalis tum cognoscitivæ, tum affectivæ N. Dixi: *Transeat*; quia infallibilitas objectiva perficitur purificatione conditionis.

Ad prob. 1^{am}. D. Scientia media est speculativa respectu consensus conditionati C. respectu consensus absoluti N. Hujus enim respectu potest dici *practica* non quidem effective, sed tamen *directive*; quatenus ratione hujus scientiæ Deus est proxime potens certissime ac provide obtinere liberum hominis consensum, si illum obtinere velit.

Ad prob. 2^{am}. N. 1^{am}. p. Ass. Ratio est, quia gratia efficax est, quæ per scientiam mediam prævidetur habitura effectum: sed scientia enuntians consensum esse futurum sub conditione, si Deus daret gratiam, quæ per scientiam mediam prævidetur habitura effectum, non est scientia media, sed scientia necessaria seu *simplicis intelligentiæ*; ergo et scientia enuntians consensum esse futurum sub conditione gratiæ efficiaciæ non erit scientia media, sed necessaria.

Itaque *scientia media* solum enuntiat consensum esse futurum sub conditione gratiæ in actu primo proximæ et sufficientis hoc modo: si homini tali tempore, occasione et loco daretur auxilium A, homo illi consentiret. Porro hoc scientia media non enuntiat esse futurum infallibiliter, sed infallibiliter enuntiat esse futurum contingenter: unde scientia non habet *infallibilitatem* propter necessariam et intrinsecam connexionem gratiæ cum consensu; sed propter infinitam intellectus divini perfectionem, qui sicut ex sua essentia est determinatus ad cognoscendum omne futurum seu absolutum seu conditionatum, ita pariter est determinatus ad illud cognoscendum cognitione certissima, cui falsum subesse nequit.

Inst. 4. Bonus usus gratiæ *conditionatus* non pendet a scientia media; ergo nec *absolutus*, quia uterque dependet ab iisdem principiis. Item inefficacia gratiæ non pendet a scientia media de *dissensu*; ergo nec efficiaciæ gratiæ dependet a scientia media de *consensu*.

R. Quoad 1^{am}. D. Uterque pendet ab iisdem principiis per accidens tantum ad operationem requisitis N. per se requisitis *Subd.* eodem etiam modo extrinsece affectis N. diverso affectis modo C. Principia consensus salutaris tum conditionati, tum absoluti *per se* requisita, sunt gratia et voluntas; quæ in statu absoluto substant triplici illi formæ, vel ad tres illos terminos respectum dicunt, in statu autem conditionato illis carent: eadem formæ etiam possunt dici principia consensus, sed *per accidens* tantum requisita; quia vel sine illis operatio simpliciter haberi potest, vel pertinet potius ad rationem

medii providentiæ et beneficii divini in operatione explicandam, quam ad ipsius effectus positionem.

R. Quoad 2^{am}. N. A. Quia gratiæ inefficaciæ quoad infallibilitatem etiam habetur a futuritione conditionata dissensus, et scientia media de dissensu, et gratia prout his formis substans est in actu primo inefficax. Disparitas tamen inter efficacem et inefficacem est, quod gratia non inducat aut concurrat ad *dissensum*, nec Deus intendat aut prædefiniat eundem, adeoque ut substans scientiæ mediæ nequeat proprie dici medium ad dissensum.

Inst. 3. Deus independentem a scientia media per solam simplicem intelligentiam videt consensum liberum hominis sub auxilio A indifferenti esse possibilem; ergo hoc ipso est proxime potens ad impetrandum infallibiliter consensum hominis per istud auxilium; tum quia Deus efficaciter potest decernere existentiam cujuslibet objecti, quod possibile per scientiam simplicis intelligentiæ cognoscit: tum quia alias pro eo signo, pro quo consensus liber est possibilis creaturæ, idem consensus non esset possibilis Deo.

R. D. A. Deus independentem a scientia media per solam simplicem intelligentiam videt consensum liberum esse possibilem remote, et prout ejus possibilitas præcise dependet ab omnipotentia C. videt illum possibilem proxime, et prout possibilitas dependet a voluntate divina potente illum proxime et infallibiliter producere N. A. et Cons.

Ad hujus prob. 1^{am}. D. Deus, cognita per scientiam simplicis intelligentiæ possibilitate, potest efficaciter decernere existentiam cujuslibet objecti a sua solius libertate dependentis, quale est v. g. mundus C. objecti simul a libertate creata dependentis, qualis est liber hominis consensus N. Disparitas est, quia in posteriori casu vel decretum Dei sine prævia scientia media esset frustrabile, vel actus creaturæ non foret liber.

Ad prob. 2^{am}. N. Ass.; quia in illo signo scientiæ simplicis intelligentiæ iste actus est creaturæ etiam solum remote, imo remotius, quam Deo possibilis.

384. Obj. IV. Sine prædefinitione habetur in gratia efficaci ratio specialis beneficii; ergo prædefinitio nec debet, nec potest statui forma vel terminus gratiæ efficaci. Prob. N. Ad rationem specialis beneficii sufficit, quod Deus prævideat gratiam habituram effectum et illam tribuat, licet ipsam efficaciam non intendat; tum quia gratia efficax naturæ integræ erat speciale beneficium, quamvis daretur sine hac intentione: tum quia, ut quis specialem alteri injuriam inferat, sufficit, quod ponat actionem, ex qua prævidet sequitur damnum, licet illud non intendat.

R. N. Ass. Ex dictis enim nequidem esset beneficium formale, nullo minus specialiter formale.

Ad rat. 1^{am}. D. Gratia efficax naturæ integræ erat speciale beneficium, sumendo speciale pro materialiter et quoad effectum majore C. sumendo pro formaliter et quoad affectum ac benevolentiam majore N.

Ad rat. 2^{am}. R. 1°. N. Ass. Quia si quis ad ponendam actionem, ex qua sequitur alterius damnum, quod alter impedire potest, habeat jus, non infert alteri injuriam, nisi hanc intendat.

R. 2°. N. parit. Quia injuria pertinet ad malum, quod habetur ex quolibet defectu, et ad quod sufficit cognitio et voluntarium quodcumque etiam

negativum, indirectum vel in causa: beneficium vero est in ordine boni, quod non est nisi ex integra causa, et debet non tantum cognosci, sed et positive intendi, ut denominationem boni morales nanciscatur.

Inst. 1. Prædefinitio divina nihil speciale ponit ex parte actus primi proximi prævisi efficaci, quod non ponat permissio peccati ex parte illius actus prævisi inefficaci; ergo sicut ex illa permissione non habetur in gratia inefficaci singulare maleficium, sic ex prædefinitione non habetur speciale beneficium.

R. D. A. Prædefinitio nihil speciale intrinsecum et entitativum ponit ex parte actus primi proximi, quod non ponat permissio peccati T. nihil speciale extrinsecum et denominativum N. Gratia efficax respicit singularem affectum misericordiæ divinæ ac intentionem consensus, inefficax autem illa non respicit. Dixi: *Transcat*; quia prædefinitio consensus sæpe ponit gratiam etiam entitative majorem et intensiorem, quamvis adhuc indifferentem ac repudiabilem.

Inst. 2. Prædefinitio est voluntas Dei absoluta et efficax: sed absoluta et efficax Dei voluntas tollit libertatem actus prædefiniti; tum quia hæc voluntas Dei est infrustrabilis: tum quia ille, cujus actus est prædefinitus, non potest non consentire; ergo.

R. D. M. Prædefinitio independens a scientia media est voluntas Dei absoluta et efficax C. Prædefinitio a scientia media dependens *subd.* est voluntas Dei absoluta nullam includens conditionem creaturæ liberam, et efficax mere ab intrinseco N. est voluntas absoluta implicite saltem dicens conditionem creaturæ liberam, et efficax ab extrinseco, scilicet a cooperatione creaturæ libera C. Similiter D. m. voluntas Dei penitus absoluta et mere ab intrinseco efficax tollit libertatem C. voluntas Dei simpliciter quidem absoluta, secundum quid tamen conditionata et efficax dependenter a cooperatione creaturæ conditionata N.

Ad ejus rat. 1^{am}. D. Voluntas Dei penitus absoluta et mere ab intrinseco efficax est infrustrabilis C. simpliciter absoluta et ab extrinseco efficax *subd.* est infrustrabilis, sed tamen indirecte impedibilis C. est tum infrustrabilis, tum nequidem indirecte impedibilis N. Scientia quidem media, si datur, nequit falsificari, et prædefinitio posita frustrari seu carere effectu nequit; utraque tamen *impediri* potest, ne ponantur: si enim homo non esset consensus, nec scientia media, nec prædefinitio de consensu fuisset ab æterno.

Ad rat. 2^{am}. D. Ille, cujus actus est prædefinitus, non potest dissentire antecedenter N. consequenter *subd.* non potest dissentire simultate potentiæ, ita ut non habeat veram potentiam dissentendi stante etiam prædefinitione consensus N. potentia simultatis, ita ut non habeat potentiam conjungendi dissensum cum existentia prædefinitionis de consensu. C. Homo ejusmodi habet actum primum proximum indifferentem ad consentiendum vel dissentiendum, et posset simpliciter dissentire; certo tamen non dissentiet: et si esset dissensus, neque scientia media, neque prædefinitio de consensu existerent.

Inst. 3. Præmotio physica tollit libertatem; ergo et prædefinitio.

R. N. Cons. Multiplex ex alibi jam dictis est disparitas. Nam 1°. præmotio physica se teneret ex parte creaturæ; esset principium per se requisitum et proxime influens in consensum; non relinqueret principia alia, quæ una

influunt, *indifferentia* : e contra prædefinitio a scientia media dependens se tenet solum ex parte Dei ; est principium per accidens duntaxat requisitum et remotum ; relinquit reliqua principia non minus, ac actum primum proximum, *indifferentia*. 2°. *Præmotio* habet *infallibilitatem intrinsecam* et in ipsa virtute causandi fundatam : prædefinitio autem solum extrinsecam et fundatam in consensu libero conditionate futuro. 3°. Denique tum decretum prædeterminans, tum præmotio esset a creatura *inimpedibilis* : prædefinitio nostra potest saltem indirecte a creatura impediri.

ARTICULUS V.

QUÆNAM SIT HISTORIA CONTROVERSIE DE GRATIÆ AUXILIIS SUPERIORIBUS SECLIS INTER CATHOLICOS AGITATÆ ?

385. *Nota*. Præter Acta *Lemosii*, *Pegnæ*, *Coronelli* aliorumque in Congregationibus de gratiæ auxiliis, variæ narrationes tum a Patronis gratiæ per se efficaciæ, tum a Nostris aliisque editæ priori jam seculo extabant. Anno ejusdem seculi postremo tandem prodiit justum volumen, complexum Historiæ congregationum de auxiliis gratiæ divini sub summis Pontificibus CLEMENTE VIII. et PAULO V. Libros quatuor, auctore Augustino *Le Blanc* SS. Theol. Doctore : oppositi huic sunt an. 1703. Historiæ controversiarum de divini gratiæ auxiliis sub SIXTO V., CLEMENTE VIII. et PAULO V. Libri sex, auctore Theodoro *Eleutherio* Theologo.

Recusa subin fuit historia prior, aucta libro quinto superiorum quatuor apologetico, auctorque, quem jam ante Eleutherius detectum vulgaverat, inscriptus est Fr. Jacobus Hyacinthus *Serry* Ord. Prædicatorum : eidem reddidit vices, vindicatio ab objectionibus opere, quod sub Eleutherii schemate prius emiserat, aperta jam fronte P. Livinus *de Meyer* Soc. Jesu. Ex alterutro postmodum concinnarunt hujus historiæ compendia Theologi plerique inter quos nonnulli non tam veritatis amore, quam partium, quas circa gratiæ efficaciam sectantur, studio, Historicum alteri alterum prætulērunt.

Cujus quidem vitii suspicio ne relationi nostræ aspergi queat, visum est aliena opera uti, et adoptare epitomen Auctoris, qui præter reliquas judicis vel arbitri dotes animum neutri addictum parti professus est, quæ alios circa materiam de scientia Dei et gratiæ auxiliis in sectas dividere solet. Hujusmodi autem omnino est Honoratus *Tournely* Doctor Sorbonicus ; ejus proinde historicam epitomen ex Prælectionibus Theologicis contractis fideliter descriptam, exceptis quibusdam erroribus forte typographicis, damus.

§ I.

De Occasione Congregationum.

386. Vix instituta erat SOCIETAS JESU, jamque e vivis defuncto sanctissimo fundatore, sparsis per Europam illius membris, et primas in Universitatibus cathedras occupantibus, conquesti sunt plerique PP. DOMINICANI, novam

eos, eamque a Pelagianismo non satis recedentem edocere doctrinam : nec minus de Dominicanis conquerebantur Societatis Patres, quod suo præsertim circa prædeterminationem systemate Calvini defensoribus faverent. Talis atque tantus fuit rumor ille, ut summi Pontificis auctoritas in medium vocata accusationum veritatem dignoscere dedignata non fuerit : quomodo autem ad suum tribunal causam reservare fuerit adducta, nunc venit exponendum.

387. I. Anno 1581. PRUDENTIUS DE MONTE MAJOR publicis apud Salmanticensis Thesibus doctrinam de scientia media propugnavit. Ipsi præluserant, teste Gabriele de Henao Libr. de scientia media historice propugnata, Fonseca apud Conimbricenses, Molina Eboræ, Henricus Henriquez Cordubæ, Deza in Complutensi Academia, Didacus Paez et Michael Marco in urbe Salmanticensi. Verum his omnibus famosior Prudentius. Contra illius Theses disputavit celebris ex Ordine Prædicatorum DOMINICUS BANNEZ in eadem Universitate Salmanticensi primariæ cathedræ moderator ; qui et a disputatione egressus sexdecim propositiones Inquisitionis sanctæ tribunali, suo et amicorum quorundam nomine denunciavit. Has S. Officii Commissarius damnavit, inquisito prius censorio Doctorum Salmanticensium judicio ; sed illas *Prudentio de Monte Major* non tribuit Inquisitor, et ipse Prudentius eas velut sibi proprias nusquam agnovit, nec illas tanquam doctrinæ a se assertæ consecrarias fassus est. Atque hæc fuere initia celeberrimorum dissidiorum, quæ in Hispania Prædicatorum Ordinem cum Societate commiserunt.

388. II. Fervebat adhuc in Salmanticensi Academia disputationis æstus, cum LESSIUS et HAMELIUS apud Belgas eandem, ac Prudentius, doctrinam propugnarunt annis 1586. et 1587. Iis obstiterunt Academia Lovaniensis ac Duacensis, ducibus hic Estio, ibi Baio ; atque quatuor supra triginta propositiones damnarunt : hic dissidiorum origo in Belgiis. Orta isthæc dissidia auctoritate sua compescuit SIXTUS V. summus Pontifex, dato die 15. Aprilis an. 1588. Brevi ad suum in Belgio Nuntium Apostolicum, quo totius controversiæ cognitionem summo reservavit Pontifici. Utriusque porro dictæ Academiae censuram a sancta Sede fuisse approbatam anno 1679. contendunt nonnulli ; reclamant cæteri.

Negans sententia nobis videtur probabilior : etenim, ut alia prætermittam, ex quibusdam excerptis Registorum S. Officii constat, die 10 Decembr. an. 1679. prohibuisse sacram Congregationem Oratoribus Lovaniensibus, ne censuram prædictam typis mandarent, et lata prohibitione subditur : *Significet autem Oratoribus, quod nec Sanctitas sua, nec sacra Congregatio unquam approbavit dictam censuram, seu ejus justificationem in materia gratiæ. Nihil certe disertius.*

389. III. *Molina*, primarius in Eboresi Academia Theologiæ Professor, suum celebre opus de *Concordia liberi arbitrii cum gratiæ donis*, etc. edidit. Commentarium est in nonnullos primæ partis divi THOMÆ Articulos, de divina scilicet præscientia, prædestinatione et reprobatione. Huic efformando jam a triginta annis incubuerat MOLINA. Vix lucem videbat Opus, a Bartholomæo Ferreira Dominicano approbatum, et statim varios expertum est